

Manuál pro učitele

New Czech Step by Step a
Tschechisch Schritt für Schritt

Lekce 1

[Zobrazit všechna schémata z lekce 1](#)

Lekce 1 je zaměřena na osvojení základních frází a obrátů, procvičení výslovnosti a první seznámení s konjugací slovesa *být*, a to zejména s konstrukcí *to je/to není* (*jsem, jsi* atd. se procvičuje až v lekci 2 v návaznosti na rod). Dále se zde student seznámí číslovkami a cenami.

str. 10/cv. 1:

Vstupní aktivita:

Učitel napíše na tabuli/papír základní dialog:

Dobrý den!

Jak se jmenujete? - Jmenuju se ...

Odkud jste? - Jsem z ...

Místo teček doplní své jméno a odkud je. Pak se ptá na totéž studentů.

Aktivita před poslechem.

Učitel si okopíruje celou stránku na fólii a promítne ji diaprojektorem na tabuli (při individuální výuce není nutné - může používat učebnici nebo kopii stránky). Učitel čte fráze ze cv. 1, studenti opakuji. Učitel zatrhává nezvyklé jevy pravopisu, jako např. *á, í, ř, č, š, ě* a upozorňuje studenty na výslovnost těchto hlásek.

Poslech.

Učitel rozdá studentům cv. 1 rozstříhané na jednotlivé obrázky s textem. Studenti poslouchají nahrávku a řadí obrázky tak, jak jdou za sebou. Pak kontrola hlasitým čtením.

Aktivita 1: Hra. **Schéma S1A**. Rozstříhat, skládat věty. Studenti hádají podle typických

jmen, odkud kdo je. Např. Pierre je z Francie.

Důležité upozornění: "Školní fráze" se studenti NEMUSÍ učit nazpaměť! Měli by prostě jenom vědět, kde jsou, správně je vyslovovat a umět si je najít v okamžiku, kdy je potřebují. Nejčastěji používané fráze může navíc učitel vylepit ve třídě nad tabuli jako plakátky (např. *Rozumíte? Ještě jednou, prosím. Jak se řekne česky... atd.*). V počáteční fázi výuky to velmi zlepší jednojazyčnou komunikaci se studenty.

Str. 11:

Tato stránka slouží především základnímu nácviku české výslovnosti na nápisech, které studenti vidí na ulici, a na tzv. "internacionálních slovech". Více se o výslovnosti studenti dozvědí na str. 217.

str.11/cv. 3:

Vstupní aktivita: Učitel vyzve studenty, aby říkali libovolná slova, která už v češtině znají (např. pozdravy, názvy obchodů atd.). Zapisuje je na tabuli/papír (studenti je ovšem můžou psát na tabuli/papír i sami - je to mnohem efektivnější, protože se procvičuje i psaní). Neznámá slova si studenti navzájem vysvětlují gesty či obrázky.

Pak může následovat bingo (viz [Jazykové hry](#)).

Aktivita 1 (s poslechem): "grab game". Učitel opíše slova ze cv. 3 na kartičky a rozloží je na stůl. Studenti poslouchají nahrávku na CD, a když uslyší např. slovo *banka*, rychle uchopí kartičku s tímto slovem. Ten, kdo stihne uchopit nevíce kartiček, vyhrává.

Aktivita 2 (po poslechu, procvičení nových slov). Učitel rozdělí studenty do několika týmů a dohlédne na to, aby každý tým měl před sebou tužku a papír. Z každého týmu k sobě zavolá jednoho zástupce a ve stejném okamžiku jim ukáže slovo na kartičce (např. *banka*). Zástupce běží ke svému týmu a na připravený papír namaluje obrázek, který dané slovo znázorňuje. Tým, který jako první správně uhodne dané slovo, dostává kartičku a tím i bod.

Str. 11/cvičení 4:

Pokud student projeví zájem o barvené kódování, učitel mu může vysvětlit, že slova jsou rozdělena do čtyř sloupců kvůli rodu. První dva jsou maskulinum, další femininum a neutrum. Už v této lekci můžeme studenty upozornit na majoritní zakončení jednotlivých rodů (je to konzonant pro M, -a, ale taky často -e pro F, a o pro N). Studenti tak sami odhalí majoritní koncovky rodu.

Poznámka pro gramaticky orientované studenty: Když studenti už ví, že první dva sloupce jsou maskulinum, necháme je hledat rozdíl mezi oběma sloupci. Studenti často sami zjistí, že v prvním sloupci jsou lidé, ale ve druhém objekty. Samo tak odhalí kategorii životný/neživotný u maskulin.

Aktivita 1: Schéma S1B. Rozstříhat, skládat..

Str.12/cv.6:

Plné znění textu najdete v textové příloze na **str. 239**.

1. poslech (bez textu). [Schéma S1C](#). Studenti poslouchají dialog a zatrhávají v následujících tabulkách informace. (Aktivita Pavly Hanzlové)

2. poslech (s textem). Studenti poslouchají dialog a doplňují přitom chybějící slova.

Aktivita 1 (po poslechu).

"Dialogogram". Po poslechu dialogu a předcházejících aktivitách zapisuje učitel dialog

obrázky. Např.:

1. pro pozdrav *Ahoj* je symbol zvednuté zdravící ruky
2. pro větu *Odkud jsi?* je otazník
3. pro větu *Jsem z Anglie.* je zkratka GB
4. pro větu *Jsem studentka.* je symbol knihy atd.

Studenti pak mají za úkol celý dialog přečíst či dešifrovat podle obrázků.

Str 13/cv.7:

Plné znění textu najdete v textové příloze na str. 239.

1. poslech (bez textu): Studenti poslouchají dialog a zatrhávají v následujících tabulkách (**Schéma S1D**) informace. (Aktivita Pavly Hanzlové)

2. poslech (s textem). Studenti poslouchají dialog a doplňují přitom chybějící slova.

Str 12 a 13:

Aktivita 1: **Schéma S1E.**

Rozstříhat, skládat dialogy.

Aktivita 2: **Schéma S1F.**

Roleplay. Nová identita. Učitel kartičky rozstříhá a rozdává je studentům. Studenti mají novou identitu, představují se a seznamují.

Aktivita 3: **Schéma S1G.**

Co je neformální a co je formální? Rozstříhat, skládat.

Str. 14:

Aktivita 1: **Schéma S1H.**

Rozstříhat a skládat osobní zájmena + konjugace slovesa být.

Str. 16:

POZOR: V této lekci se studenti soustředí pouze na procvičení konstrukce *to je - to není!* Další osoby slovesa *být* budou bohatě procvičeny až v lekci 2. Souvisí totiž s kategorií rodu (např. *Jsem Angličan - Angličanka. Ty jsi student - studentka*), a proto se v první lekci neprocvičují.

str. 16/text *Alice a Tom jsou v kavárně:*

Učitel studentům ukáže obrázek. Ukáže na skleničku, kterou Tom drží v ruce, a zeptá se: Co je to? Studenti hádají: *čaj, káva, voda, kola...* Učitel všechny jejich tipy zapisuje na tabuli/papír. Pak studenti poslouchají dialog. Po poslechu tvoří věty: *To není káva. To není voda.* atd.

str. 16/cv. 12:

Učitel nejdřív ukáže studentům obrázek robota a zeptá se, co je to. Pak studenti (bez textu) poslouchají, co robot říká, a snaží se zachytit, co říká špatně. Teprve pak si otevrou učebnici a opraví robota písemně.

Aktivita 1: Reakce *To je skandál, to je jedno* atd.... můžeme napsat na papír. Studenti mají tento papír před sebou. Učitel čte reakce v jiném pořadí a studenti vyškrtávají to, co slyšeli.

Aktivita 2: Tyto reakce lze procvičit i na základě obrázků z časopisů. Studenti hledají nejvhodnější komentář k situaci nebo scéně na obrázku. Na ukázkou uvádím dva komentáře.

Jeden student komentoval obrázek špinavého a smutného dítěte takto: *To je Afrika. To není vtip. To je pravda. To je tragédie a to je škoda.* Další pregnančně komentoval obrázek rozházené kanceláře poseté papíry slovy: *To je chaos a to je problém. Ale to je jedno.*

Aktivita 3: Pokud je studentů víc, mohou reakci, o které si myslí, že je k danému obrázku nejvhodnější, napsat na papír, papír přeložit a poslat dál. Když pak papír rozložíme, nabízí se nám zajímavé srovnání.

Aktivita 4: Bingo (lze dělat pouze ve skupině více studentů). Procvičení výslovnosti, poslechu a psaní. Studenti diktují učiteli cca 10 reakcí (to je škoda, to je vtip, to je nesmysl...). Učitel je píše na tabuli a koriguje přitom výslovnost a porozumění. Každý student si z tabule opíše 5 libovolných reakcí dle vlastního výběru. Učitel postupně maže jeden výraz za druhým. Pokud ho studenti mají napsaný, škrtnou si ho. Kdo má nejdříve škrtnutých 5 výrazů, má bingo.

Str. 17:

V tabulce jsou uvedena všechna čísla, studenti by se však v první lekci měli zaměřit pouze na čísla 1 - 100. K procvičování čísel se ještě mnohokrát vrátí v dalších lekcích, např. v lekci 3 (čas), v lekci 5 (restaurace), 7 (byt a dům) a 18 (věk, ceny oblečení). Čísla by se prostě měla procvičovat vždy, kdy jsou pro konverzaci zapotřebí. Navíc mají studenti po ruce *Gramatiku v kostce/Czech Grammar in a Nutshell*, kde jsou čísla uvedena.

str.17/text Alice a Tom jsou v supermarketu:

Schéma S1K. Studenti doplňují text a pak kontrolují poslechem.

Str. 17/cvičení 15:

Učitel nejdřív projde se studenty jednotlivé obrázky a ujasní si s nimi, co je to. Pak studenti poslouchají dialogy (viz **Schéma S1I**) a píšou k obrázkům, kolik co stojí.

Poznámka: Je důležité rozlišit otázku *Kolik je...* (např. *Kolik je 2 + 2?*) a *Kolik stojí...* (*Kolik stojí pivo?*) Anglicky mluvící studenti v tom velmi často chybují. (srv. chybnou otázku: "*Kolik je pivo?*")

Aktivita 1: K procvičení cen si připravíme reklamní letáky ze supermarketu. Každý student má 1 leták + papír, na kterém je napsány dvě otázky:

a) Kolik stojí + 5 produktů, které se však na jeho letáku nevyskytují. Ptá se: *Kolik stojí káva? Kolik stojí džus?* atd.

b) Co stojí + 5 cen. Ptá se *Co stojí 115 korun? Co stojí 25 korun?* atd. (Aktivita Pavly Hanzlové)

Aktivita 2: Učitel může poslat studenty do obchodu, aby zjistili ceny určitého zboží.

Aktivita 3: Pro usnadnění výuky čísel 1 - 1000 lze použít tabulku **Schéma S1J** Tato tabulka ukazuje studentům odvozování číslovek pomocí sufixů - **náct**, - **cet**, -**desát** atd. Vykřičníky upozorňují na tvary, které si studenti nemůžou odvodit ze základních číslovek, ale musí si je zapamatovat (např. *tři*, *tři-náct*, *tři-cet*, *tři-sta* lze odvodit, ALE *pět*, *patnáct*, *padesát* odvodit nelze).

Procvičení čísel obecně (lze používat i v dalších lekcích)

Aktivita 1: Diktát čísel. Učitel diktuje 10 – 20 čísel a píše si je na papír. Poté je studenti diktují zpět učiteli a učitel je píše na tabuli. Diktovat však může i jeden ze studentů/studenti po řadě.

Aktivita 2: Učitel napíše čísla slovy, studenti je přepisují čísly. A naopak.

Aktivita 3: Čísla lze procvičovat tak, že si jeden člověk myslí číslo. Ostatní hádají: *Je to deset? - Ne, je to míň/víc.*

Aktivita 4: Studenti říkají čísla. Místo 5 a všech násobků pěti říkají "fiz" a místo 7 a všech násobků sedmi "buz".

Aktivita 5: Čísla můžeme také procvičovat pomocí dětských obrázků, na nichž se spojují body označené čísly. Body však označíme čísly tak, aby nešly po sobě. Učitel je studentům diktuje a obrázek jim vznikne pouze tehdy, pokud je studenti spojí správně podle diktátu.

Aktivita 6: Učitel dá studentům papír s cca 10 čísly. Pak čte cca 20 čísel, ve kterých je z oněch deseti čísel, která mají studenti, obsažených alespoň 5. Studenti zaškrťávají čísla, která slyšeli.

Aktivita 7: Paměťový test I. Učitel ukáže studentům papír s cca deseti předměty (*ananas, banán, televize... atd - známá slovní zásoba!*). Pak ho schová a dá studentům tytéž obrázky, ale bez čísel. Studenti je musí seřadit od jedné do deseti a číst: *jedna - banán, dva - pomeranč atd.*

Aktivita 8: Paměťový test II. Učitel promítne studentům na diaprojektoru obrázky cca 10 předmětů na síti s písmeny a čísly. Pak položí na diaprojektor předem připravenou fólii se stejnými obrázky, ale zakrytými, a ptá se: *Co je A1? Co je B7? atd.*

Str. 18:

Důležité upozornění, které se týká všech panelů slovní zásoby na konci lekcí: **NIKDY NENUTÍME STUDENTY, ABY SE NAUČILI VŠECHA ZDE UVEDENÁ SLOVA NAJEDNOU!** Panely slovní zásoby jsou jakýmsi trhem nebo slovní bankou, kam studenti mohou přijít a vybrat si jakýkoliv počet slov, který v dané chvíli potřebují. Zcela adekvátní je, když si každý student vybere z a naučí se 5 - 10 slov z každého okruhu slovní zásoby. Po čase - pokud se o to tom tématu hovoří nebo se procvičuje v gramatice - se mohou znovu vrátit a naučit se další slova. (Například k jídlu se můžeme vrátit v lekcí 5 (V restauraci), v lekcí 11 (Vaříme) apod.)

Aktivita 1: PEXESO. Obrázky rozstřiháme, tím vznikne první část pexesa. Druhou část tvoří karty s napsanými názvy jídel. Hrajeme jako normální pexeso.

Aktivita 2: Procvičení číslic a názvů jídel. Připravíme si tabulku s patnácti čtverečky, do každého vepíšeme číslo od 1 do 15 v normálním pořadí. Studentům dáme patnáct obrázků předem vybraných jídel a vyzveme je, aby je zařadili do čtverečků podle abecedy. Ve čtverečku číslo jedna tak bude ananas, ve čtverečku číslo dva banán, číslo tři bude citron atd. Můžeme využívat i názvy jídel, které jsou v evropských jazycích podobné, jako je například bageta, omeleta, džus apod.

Pak se ptáme: Co je (číslo) 3? - Studenti odpovídají: Citron!

Pozor: anglická abeceda nemá ch, ruská se od české značně liší. V tomto případě můžeme promítnout českou abecedu projektorem (abecedu najdete na straně 216).